

Konferencja Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu

Klimatyczny Poznań

Na początku grudnia uwaga światowych mediów skupiła się na Poznaniu. Międzynarodowe Targi Poznańskie gościły uczestników XIV Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (COP 14). Był to największy szczyt polityczny, jaki do tej pory odbył się w Polsce i w tej części Europy. W przygotowaniu Konferencji czynny udział brała Przewodnicząca Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Olsztynie – Pani Dorota Zawadzka-Stępnia, z którą rozmawia Joanna Czyżewska.

— Oficjalnym organizatorem Konferencji był Sekretariat Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu, a gospodarzem – Rząd RP, z ramienia którego organizację szczytu koordynowało Ministerstwo Środowiska. Jak wyglądały przygotowania?

— Prace organizacyjne przed Konferencją trwały ponad 300 dni i rozpoczęły się w styczniu po podpisaniu umowy przez polski rząd i Sekretariat Konwencji Klimatycznej ONZ. Nad całością przygotowań, a następnie sprawnym przebiegiem szczytu klimatycznego czuwały dwa zespoły – merytoryczny oraz ds. organizacji i promocji, powołane w tym celu przez Ministerstwo Środowiska. Pierwszego dnia konferencji Minister Środowiska prof. Maciej Nowicki został wybrany Prezydentem COP14 i funkcję tę piastować będzie przez następny rok. Ja natomiast pracowałam jako doradca w zespole wspierającym jego pracę.

— Ile osób wzięło udział w Konferencji?

— W poznańskim szczyście wzięło udział ponad 12 tysięcy uczestników z blisko 190 państw świata. Na szczęście, mimo tak dużej ilości gości sam szczyt, jak i wszystkie związane z nim kwestie przebiegły bez zakłóceń. Na sukces organizacyjny COP 14 wpływ miało wiele czynników. Jednym z nich była dobrze przygotowana i zarządzana baza noclegowa. Zadbaliśmy także o dogodny transport dla uczestników szczytu. Do ich dyspozycji oddano specjalnie przygotowa-

na ekologiczną flotę pojazdów, które wspomogły komunikację miejską. W celu sprawnego przebiegu obrad do dyspozycji uczestników Konferencji oddaliśmy ponad 42 000 m² powierzchni konferencyjnej na Międzynarodowych Targach Poznańskich oraz infrastrukturę spełniającą najwyższe światowe standardy.

— Tak ważne wydarzenie polityczne na pewno ściągnęło do Poznania rzeszę dziennikarzy z całego świata?

— To prawda, akredytację dostało ponad tysiąc dziennikarzy. Dla ich potrzeb uruchomiono nowoczesne centrum multimedialne wyposażone w komputery oraz dostęp do Internetu. Ponadto zapewniono im obsługę sygnału międzynarodowego emitowanego na potrzeby TV i radia z całego świata. O ekologii i walce z globalnym ociepleniem klimatu w polskich mediach mówiło się i pisało tak dużo, jak chyba jeszcze nigdy. Dla Polski to wielka szansa na zmianę wizerunku oraz promocję działań proekologicznych takich jak np. oszczędzanie energii.

— Co ustalono podczas negocjacji?

— Przedstawicielom krajów z całego świata udało się osiągnąć założony cel, czyli znaczne zbliżenie stanowisk krajów odnośnie nowego porozumienia w sprawie zmian klimatu, które ma zostać podpisane w przyszłym roku w Kopenhadze. Kraje uzgodniły konkretne zasady funkcjonowania Funduszu Adaptacyjnego oraz przyjęły Poznańską Strategię Transferu Technologii. Dokonano prze-

Dorota Zawadzka-Stępnia

glądu Protokołu z Kioto, a także przyjęto program działań na 2009 rok.

— Czym jest Fundusz Adaptacyjny?

— Fundusz Adaptacyjny został powołany po to, by wspierać działania krajów rozwijających się – stron Protokołu z Kioto – na rzecz dostosowania do zmian klimatu. Dzięki opracowaniu konkretnych zasad funkcjonowania Funduszu pieniądze na te cele będą łatwiej dostępne, a projekty adaptacyjne w krajach najbardziej zagrożonych skutkami zmian klimatu będą mogły być realizowane już w przyszłym roku.

— Na czym polega Poznańska Strategia Transferu Technologii?

— Poznańska Strategia Transferu Technologii (tj. program GEF – Global Environmental Facility) została przyjęta w postaci decyzji w sprawie rozwoju i transferu technologii na konferencji COP14. Określono w niej, iż niezwykle istotnym zadaniem jest zwiększenie poziomu inwestycji w transfer technologii, mającego na celu pomoc krajom rozwijającym się w określeniu ich potrzeb odnośnie technologii przyjaznych środowisku.

— Co uważa Pani za największy sukces Konferencji w Poznaniu?

— Największym sukcesem konferencji było ustanowienie

zasad funkcjonowania Funduszu Adaptacyjnego oraz zbliżenie stanowisk krajów odnośnie przyszłego porozumienia. Sukcesem były także deklaracje poszczególnych krajów o zamiarze przyłączenia się do zdecydowanych działań redukcyjnych. Przykładowo Norwegia ogłosiła, że do roku 2020 zredukuje swoją emisję krajową o 30%, a Japonia – o 50% do roku 2050. Wydarzeniem szczytu klimatycznego była także deklaracja Senatora Johna Kerry'ego złożona w imieniu Prezydenta Eleka USA, Baracka Obamy w postaci planu działań zmierzających do ograniczenia emisji CO₂ o 80% do 2050 roku. Wszelkie zobowiązania redukcyjne krajów wpłynęły bez wątpienia na sukces międzynarodowych negocjacji w Poznaniu.

Dodatkowo wielkim sukcesem okazała się również unikalna na skalę światową wystawa „Technologie dla ochrony klimatu”, która towarzyszyła konferencji. Na wystawie, której pomysłodawcą był prof. Maciej Nowicki, zaprezentowano 120 rozwiązań z całego świata od najprostszyc po zaawansowane i nowoczesne technologie. W ciągu dwóch tygodni wystawę zwiedziło ponad 30 tys. osób. Świadczy to niewątpliwie o wielkim zainteresowaniu rozwiązaniami w przeciwdziałaniu zmianom klimatu.

— Dziękuję za rozmowę.

Jacek Protas
Marszałek Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Nabiera tempa projekt „Pętla Żuław – rozwój turystyki wodnej”, który województwo warmińsko-mazurskie realizuje wspólnie z województwem pomorskim i samorządami lokalnymi. Program ma znaczenie nie tylko dla rozwoju turystyki, ale także dla ekologii. Łącznie pracuje nad tym 18 partnerów. Obydwa samorządy wojewódzkie zdecydowały się wesprzeć także finansowo samorządy lokalne, które uczestniczą w projekcie. Zdaniem samorządowców z Warmii i Mazur pomysł ten jest dobrym uzupełnieniem inwestycji wokół Kanału Elbląskiego, które są priorytetem dla województwa na najbliższe lata. Kanał i „Pętla Żuław” to projekty, które doskonale się uzupełniają. Pętla ma połączyć drogi śródlądowe, Deltę Wisły i Zalew Wiślany. Przez ten obszar przepływa rocznie ponad 40 tys. turystów wodnych, a ponad 4 tys. wędkarzy spędza tu weekendy. Turystów nie obchodzi granice między województwami, powiatami czy gminami, chcą tylko ciekawie i bezpiecznie odpocząć. Dlatego połączyliśmy siły, pracujemy nad udrożnieniem szlaków wodnych i zagospodarowaniem terenu wokół nich. Budujemy sieci nowoczesnych, ekologicznych przystani żeglarskich. Pętla Żuław będzie realizowana z programu Innowacyjna Gospodarka. W programie oprócz dwóch samorządów wojewódzkich i Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku uczestniczą także 15 samorządów gminnych i miejskich, z czego pięć to samorządy z Warmii i Mazur: miasto Elbląg, miasto Braniewo, gmina miejsko-wiejska Frombork, gmina miejsko-wiejska Tolmicko, gmina Braniewo. Wartość tego projektu to 83 mln zł, ale wsparcie z Unii Europejskiej może wynosić najwyżej 60 proc. całości kosztów, a więc ok. 50 mln zł. Resztę musiałyby pokryć samorządy lokalne. Zdecydowaliśmy jednak, że pomożemy naszym gminom w zapewnieniu tak zwanego wkładu własnego do inwestycji i pokryjemy po 25 proc. jego wartości każdej z gmin naszego województwa, podobne wsparcie dla swoich samorządów zapewni województwo pomorskie.

Tadeusz Ratyński,
zastępca Prezesa Zarządu
WFOŚiGW w Olsztynie

Szanowni Państwo mijający rok był dla Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie bardzo pracowity i obfitywał w ważne dla nas wydarzenia. Udało nam się wspomóc realizację wielu istotnych dla ochrony środowiska przedsięwzięć. dotyczących ochrony wód, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza, ochrony ziemi, monitoringu oraz likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń. Łącznie w 2008 roku na ochronę środowiska na terenie Warmii i Mazur przeznaczaliśmy 18 mln zł. Nasze działania w dużej mierze związane były również z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców Warmii i Mazur poprzez wspieranie inicjatyw, projektów ekologicznych oraz dofinansowanie działań dotyczących edukacji ekologicznej. Ważnym elementem naszej działalności było nawiązanie porozumienia z Funduszami w: Warszawie, Wrocławiu, Katowicach, Poznaniu, które zaowocowało wspólnym zakupem specjalistycznej łodzi szybkiego reagowania dla Mazurskiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Już od piętnastu lat staramy się troszczyć o środowisko naturalne Naszego Regionu. W tym miejscu w imieniu Rady Nadzorczej oraz Zarządu chciałbym złożyć najserdeczniejsze życzenia wszelkiej pomyślności, wytrwałości w realizacji planów i dalszej współpracy w nadchodzącym 2009 roku.

Zaproś do współpracy dzieci i młodzież

Gaz ziemny na poważnie i wesoło

Współpracę z dziećmi i młodzieżą podjęliśmy ponad siedem lat temu. Wówczas do Gazowni Olsztyńskiej trafiła i od razu spodobała się, idea Programu Ekozespołów propagowana przez Olsztyńskie Centrum Edukacji Ekologicznej.

Gazownia Olsztyńska jako firma zrównoważonego rozwoju i sprzedawca ekologicznego nośnika energii, pomaga chronić środowisko naturalne i dbać o jego zasoby. Dla większości dzieci troska o środowisko jest sprawą bliską i równie ważną jak dla Gazowni Olsztyńskiej. Dzieci z pewnością chcą pomóc chronić środowisko i dbać o jego zasoby. Nie zawsze jednak wiedzą, od czego zacząć i jak to robić. Program Ekozespołów jest odpowiedzią na pragnienie dzieci, aby czynem wyrazić swoją dbałość o otaczający świat, którego czują się częścią. Jest także źródłem nauczania, kształtującym wzory myślenia i postępowania, poszerzającym świadomość wpływu dziecka na otoczenie. Pomaga zaangażować niezarazem całe przedszkole lub szkołę, a także rodziców do wszechstronnych działań na rzecz środowiska. Umiejętności nabyte w czasie realizacji Programu pozwalają nawet na wyjście z działalności poza teren szkoły – do społeczności lokalnej. Gazownia Olsztyńska jako firma prowadząca działalność gospodarczą na terenie Warmii i Mazur postanowiła wspierać zarówno merytorycznie jak i finansowo działalność Ekozespołów, szczególnie zaś, gdy

kampanie ekologiczne kładą nacisk na poznanie ekologicznych źródeł energii.

Gaz ziemny w życiu codziennym

W roku szkolnym 2006/2007 Gazownia Olsztyńska dzięki współpracy z Olsztyńskim Centrum Edukacji Ekologicznej, Fundacją EKOGAZ w Warszawie oraz Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, przeprowadziła projekt „Gaz ziemny w życiu codziennym- ekologiczny- ekonomiczny- wygodny – bezpieczny”, który realizowany był w placówkach oświatowych Warmii

i Mazur. Celem projektu było propagowanie wiedzy na temat gazu ziemnego wśród uczniów z jednoczesnym rozwinięciem u młodzieży gimnazjalnej i ponad gimnazjalnej umiejętności wykorzystania nowoczesnych narzędzi i metod technologii informacyjnej i komunikacyjnej do przygotowania prezentacji. Zadaniem nauczycieli w projekcie było indywidualne opracowanie scenariusza zajęć, a następnie udokumentowanie działań przeprowadzonych z dziećmi i młodzieżą w wybranej formie, np. albumu, prezentacji multimedialnej, strony www. Najciekawsze scenariusze z zajęć, posłużyły do opracowania i wydania płyty edukacyjnej, którą udostępniono w celach dydaktycznych wszystkim szkołom podstawowym i gimnazjom z terenu działania Gazowni Olsztyńskiej.

Komiksy i spektakle

Świeże i twórcze podejście dzieci do tematu gazu ziemnego spowodowało narodziny

Uczestnicy konkursu „Gaz ziemny na wesoło”

kolejnego konkursu „Gaz ziemny na wesoło”. Gazownia Olsztyńska przeprowadza go od dwóch lat we współpracy z Olsztyńskim Centrum Edukacji Ekologicznej. Ideą konkursu jest spojrzenie na gaz ziemny za pomocą różnych form przekazu. W zeszłym roku dzieci i młodzież mogły wyrazić swoje zdanie za pomocą pracy plastycznej lub graficznej – komiksu, zaś na młodych pisarzy czekało wyzwanie w postaci bajki o gazie ziemnym. W tegoroczną edycję konkursu zaangażowali się również nauczycieli, których zadaniem było przedstawienie własnego, dotąd niepublikowanego scenariusza inscenizacji tematycznej związanego z gazem ziemnym napisanego dla dzieci z klas I-VI. Do grona organi-

zatorów dołączył Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, któremu spodobała się idea konkursu. Kapituła konkursu miała w tym roku trudne zadanie. Spośród nadesłanych kilkunastu inscenizacji, wyłoniła cztery najciekawsze i zaprosiła dzieci do ich przedstawienia w Studium Aktorskim działającym przy Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie. Do Kapituły Konkursu, w skład której wchodziła przedstawicielka Gazowni Olsztyńskiej, WFOŚiGW w Olsztynie, OCEE oraz Krystyna Milczarek, aktorka Olsztyńskiego Teatru Lalek, Anna Mrówczyńska, dyrektorka Wydziału Promocji Miasta Olsztyn i Andrzej Fabisiak, z-ca dyrektora Teatru im. S. Jaracza.

16 grudnia Kapituła wyłoniła zwycięzcę tegorocznej edycji konkursu „Gaz ziemny na wesoło” czyli uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Olsztynie, którzy zagrali w inscenizacji pt. „Nie tak dawno w Gazolandii. Sztuka w jednym, ale treściwym akcie”, napisanym przez nauczycielkę języka polskiego Annę Marczuk. Gazownia Olsztyńska już ma pomysł na przyszłoroczną edycję konkursu i nadzieję, że tak jak w poprzednich edycjach, połączy ona z sukcesem popularyzującą wiedzę o gazie ziemnym wśród uczniów z rozwijaniem ich zainteresowań artystycznych i twórczych.

Agata Prokopowicz,
 Kierownik Działu Marketingu
 i Rozwoju Gazowni Olsztyńska,
 Polskie Górnictwo Naftowe
 i Gazownictwo S.A.

Podsumowanie wdrażania funduszy europejskich przez RCPŚ

Konferencja „Fundusze Europejskie dla środowiska Warmii i Mazur” Regionalne Centrum Projektów Środowiskowych, które w WFOŚiGW w Olsztynie odpowiada za wdrażanie funduszy unijnych, podsumowało kolejny rok swojej działalności. Dokonano tego 11 grudnia podczas konferencji szkoleniowej, zorganizowanej w Hotelu Warmińskim w Olsztynie.

Konferencja skierowana była do wszystkich osób zainteresowanych aktualnym stanem wdrażania środowiskowych osi priorytetowych w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko oraz w Regionalnym Programie Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Te dwa unijne programy operacyjne są dla naszego regionu wielką szansą na poprawę stanu środowiska

naturalnego. Celem konferencji, która nosiła tytuł „Fundusze Europejskie dla środowiska Warmii i Mazur” było przede wszystkim zapoznanie uczestników z dotychczasowymi doświadczeniami związanymi z wdrażaniem funduszy europejskich i wypracowanie z nich wniosków, a także poszerzenie wiedzy i podniesienie świadomości wszystkich osób, które w praktyce uczestniczą w realizacji programów operacyjnych. W konferencji wzięło udział ponad sto osób. Uczestników przywitał Prezes Zarządu WFOŚiGW w Olsztynie – Adam Krzyśków, który stwierdził, że województwo warmińsko-mazurskie jest w stanie wykorzystać sto proc. unijnych środków przewidzianych dla Warmii

i Mazur. Od naszego zaangażowania i ciężkiej pracy zależy, czy uda się to zrealizować. Natomiast spotkania z beneficjentami, oprócz waloru edukacyjnego, służą także wymianie doświadczeń i dyskusji, która ma na celu usprawnienie systemu wdrażania środków unijnych. Podczas konferencji omówiono organizację i przebieg pierwszych konkursów, najczęściej popełniane przez wnioskodawców błędy, a także obowiązki beneficjentów w zakresie promocji i informacji, sprawozdawczości i kontroli. Przedstawiono także uregulowania związane z podpisaniem umowy o dofinansowanie. Uczestnicy konferencji mieli także okazję do przedstawienia własnych problemów i pomysłów na pokonanie barier procedu-

ralnych. Wszystkie prezentacje, przedstawione przez prelegentów na konferencji są do pobrania ze strony internetowej Wojewódzkiego Funduszu: www.wfosigw.olsztyn.pl (zakładka Fundusze Europejskie / Program Infrastruktura i Środowisko / Kącik Prasowy / Prezentacje). Konferencja współfinansowana była przez Unię Europejską ze środków Funduszu Społeczności w ramach Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013.

Joanna Czyżewska
 WFOŚiGW w Olsztynie

Uczestników konferencji przywitał Adam Krzyśków, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Olsztynie

IV Dzień Czystego Powietrza

Prośba Ziemi i kukła Dioksyna

Dzień Czystego Powietrza, który organizowany jest 14 listopada, dla wielu szkół stał się już stałym elementem pracy. Jednak powodzenie kampanii dotyczącej problemu palenia śmieci w piecach domowych jest uzależnione od włączenia się coraz większej ilości szkół, organizacji społecznych i samorządów.

W tym roku IV Dzień Czystego Powietrza realizowany był pod patronatem instytucji publicznych: Ministra Środowiska, Ministra Edukacji Narodowej, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Głównego Inspektora Sanitarnego. Dzień Czystego Powietrza to pomysł Fundacji Ekologicznej ARKA. Nasze życie zależy od oddychania, od powietrza, dlatego tak ważne jest to, aby było ono czyste. Akcja propaguje różnorodne postawy i działania zmierzające do tego.

— W ramach akcji, szkoły z Warmii i Mazur zorganizowały happeningi, barwne marsze uliczne przeciwko spalaniu śmieci, rozdawały ulotki — mówi

Alicja Szarzyńska, z Olsztyńskiego Centrum Edukacji Ekologicznej przy Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli. — Dużym zainteresowaniem cieszyły się spotkania z osobami, które mogą przekazać uczniom ważne informacje na tematy związane z paleniem śmieci, ochroną środowiska i zdrowia. Uczniowie uczestniczyli w konkursie plastycznym organizowanym przez Fundację Ekologiczną ARKA pt. „Czyste powietrze — zdrowy człowiek”, którego celem było poznanie zagadnień ekologicznych, w szczególności związanych z segregacją śmieci i ich spalaniem w piecach domowych. Więcej

informacji na temat akcji można znaleźć na stronie www.fundacjaarka.pl

Ratujmy zdrowie i klimat

Palenie śmieci w piecach domowych jest procederem masowym, pomimo obowiązującego w Polsce zakazu. Fundacja Ekologiczna ARKA, prowadzi ogólnopolską kampanię „Kochasz dzieci, nie pal śmieci” by uświadomić Polakom ten niebezpieczny dla zdrowia i środowiska problem. Podczas spalania emitujemy do atmosfery pyły, które odkładając się w glebie, powodują szkodliwe dla zdrowia człowieka zanieczyszczenie metalami ciężkimi jak tlenek węgla, tlenek azotu, dwutlenek siarki, chlorowodór, cyjanowodór, rakotwórcze dioksyny i furany. Uczniowie z ekospołów Grabinki kl. I-III i Ekoskrzaty kl. O ze Szkoły Podstawowej im. M. Kajki w Grabowie, już po raz trzeci włączyli się w obchody IV Dnia Czystego Powietrza. W klasach odbyły się pogadanki wprowadzające w tematykę dotyczącą zanieczyszczenia powietrza przez spalanie śmieci w domowych piecach. Na korytarzu szkolnym została zamieszczona gazетка zapraszająca wszystkich uczniów do czynnego udziału w kampanii „Nie trujcie”. Uczniowie obejrżeli film pt. „Kochasz dzieci, nie pal śmieci”, który w krótki i ob-

Dzieci czynnie angażują się w działania ekologiczne

razowy sposób zapoznał z niebezpiecznym dla zdrowia i środowiska problemem odpadów. Na zaproszenie, do szkoły przybyli strażacy z Powiatowej Straży Pożarnej w Goldapi, którzy dokładnie przedstawili co wolno, a czego nie powinno palić w piecach domowych. Poinformowali również o skutkach spalania niedozwolonych odpadów w piecach i ogniskach. Zapoznali dzieci z bezpiecznym sposobem na gromadzące się odpady, czyli utylizację, której dokonuje się wyłącznie w odpowiednich zakładach. Uczniowie klasy I wystawiły inscenizację pt. „Prośba Ziemi”, którą zachęcały wszystkich do wspólnych działań zmierzających do

ochrony naszej planety. Podsumowaniem kilkudniowej kampanii był Dzień Czystego Powietrza. Wówczas uczniowie klas 0-III z wychowawcami zorganizowali happening wychodzący poza mury szkoły z ekologicznym przesłaniem. Rozdawali ulotki, prezentowali własnoręcznie wykonane kolorowe transparenty z hasłami „Kochasz dzieci, nie pal śmieci”, „Nie pal śmieci, bo trujący dymek leci”. Zwracały uwagę mieszkańców Grabowa na problem palenia śmieci w domowych piecach. Organizatorkami akcji były Ewa Wronowska, Małgorzata Kacynel, Grażyna Kubryk, Beata Borkowska, Ewa Zamojtuk ze Szkoły Podstawowej w Grabowie.

Happening w Szymanach

Również uczniowie z Zespołu Szkół w Szymanach zorganizowali kilka przedsięwzięć, w które zaangażowali całą społeczność szkolną. Przygotowali wystawę prac plastycznych „Czyste powietrze — zdrowy człowiek”, przygotowali prezentację multimedialną p. t. „Wpływ dioksyn na człowieka i środowisko”. Do uczestnictwa w akcji zaangażowali też oficera Państwowej Straży Pożarnej, który na uroczystym apelu przekazał uczniom ważne informacje na temat skutków palenia śmieci. Uczniowie klas III szkoły podstawowej, odczytali listy do dorosłych, w których przekonywali rodziców,

że nie warto palić śmieci w domowych piecach. Wszystkie klasy szkoły podstawowej i gimnazjum wzięły udział w konkursie na budowę kukły Dioksyny oraz przygotowały własne transparenty propagujące akcję. W zorganizowanym happeningu uczestniczyli uczniowie, nauczyciele i rodzice. Barwny korowód z kukłami Dioksyn przemarszerował przez Szymany, a uczniowie napotkanym mieszkańcom wręczali ulotki informacyjne.

— Mamy nadzieję, że świadomość uczniów oraz dorosłych dotycząca palenia śmieci wzrosła dla naszego wspólnego dobra — Renata Malińska z Zespołu Szkół w Szymanach.

Otwarcie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Rudnie Pierwsza kompleksowa inwestycja

Po wielu latach wzajemnego współdziałania samorządy zrzeszone w Związku Gmin Regionu Ostródzko-Ilawskiego „Czyste Środowisko”, 10 grudnia 2008 roku oddały do użytku Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Rudnie koło Ostródy. Jest on pierwszym etapem realizacji Kompleksowego Programu Gospodarki Odpadami na terenie Związku. Aktualnie Związek Gmin w realizacji celowego zadania skupia 19 samorządów o łącznej ilości mieszkań-

ców wynoszącej 218 311. Wspólnie realizowana przez gminy inwestycja zamyka się kwotą ponad 25 mln złotych, z czego około 12 mln zł, to uzyskane dotacje: z Fundacji EkoFundusz (9 250 000 zł), Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (1 500 000 zł), Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie (600 000 zł), Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska w Ostródzie (100 000 zł). Oprócz preferencyjnych

pożyczek (kwota ponad 2 mln. zł) samorządy wniosły również niemały własny wkład finansowy, ale dzisiaj mogą mówić o wspólnym sukcesie, ponieważ wyznaczony prawie osiem lat temu cel, został zrealizowany. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Rudnie jest inwestycją zgodną z Programem Ochrony Środowiska oraz Planem Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Konieczność realizacji tej inwestycji wynika

z obowiązku wypełniania zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej w „obszarze środowisko”, jak również z problemu jakim jest zamknięcie i rekultywacja istniejących składowisk na terenie poszczególnych samorządów. Na dzień dzisiejszy jest to jedna z największych i pierwsza o charakterze kompleksowym inwestycja z dziedziny zagospodarowania odpadów komunalnych, realizowana przez 19 samorządów na Warmii i Mazurach.

10 grudnia 2008 roku oddano do użytku Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Rudnie koło Ostródy

Działalność Mazurskiego Centrum Edukacji Ekologicznej

Z zielonym kagankiem

Mazurskie Centrum Edukacji Ekologicznej jest jednostką Fundacji Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich w Giżycku, która działa od 1991 roku. Centrum prowadzi i wspiera na obszarze działania Fundacji przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej, udziela na nie pomocy finansowej od podmiotów lokalnych oraz ponadlokalnych.

Działania Centrum obejmują seminaria, wykłady, konferencje, szkolenia, kampanie i cykliczne akcje na rzecz środowiska lokalnego, konkursy o tematyce ekologicznej, prowadzenie i wzbogacanie zasobów bibliotek ekologicznych, współpracę z lokalnymi i regionalnymi mediami oraz udzielanie pomocy finansowej podmiotom (głównie placówkom oświatowym) z obszaru działania Centrum na programy i projekty z zakresu edukacji ekologicznej. Obszarem działania MCEE jest 29 gmin na terenie 5 powiatów regionu: WJM: giżycki, kętrzyński, mrągowski, piski i węgorzewski oraz gmina Stare Juchy (powiat elcki), gmina Banie Mazurskie (powiat gołdapski), gmina Świątajno (powiat szczytyński), a także miasto i gmina Gołdap oraz gmina Kowale Oleckie. Na terenie działania Mazurskiego Centrum Edukacji Ekologicznej znajdują się 304 placówki oświatowe. MCEE współpracuje także z kilkoma ekologicznymi organizacjami pozarządowymi znajdującymi się na terenie jego działania.

Doposażenie bibliotek
 Organem opiniująco-doradczym Centrum jest Rada Programowa, która ustala kierunki działania i priorytety MCEE oraz czuwa nad prawidłowym rozdziałem środków finansowych. W jej skład wchodzi osoby posiadające wiedzę i wieloletnie doświadczenie w zakresie

edukacji ekologicznej. Są wśród nich leśnicy, pedagodzy, przedstawiciele samorządów lokalnych, placówek naukowych PAN oraz Mazurskiego Parku Krajobrazowego. Realizując zamierzenia edukacyjne Mazurskie Centrum Edukacji Ekologicznej FOWJM korzysta z dotacji celowych m. in. z dotacji udzielanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, urząd marszałkowski w Olsztynie, starostwa powiatowe, gminy, Program Małych Dotacji GEF UNDP w Warszawie. Otrzymane dofinansowanie przeznaczone zostaje na doposażenie bibliotek ekologicznych, m. in. działającej przy Fundacji, liczącej obecnie ponad 2,5 tys. pozycji książkowych i encyklopedii multimedialnych oraz liczne broszury, mapy, czasopisma o tematyce ekologicznej. Z zasobów korzystają głównie studenci, młodzież szkolna i nauczyciele. Dofinansowuje się również konkursy i quizy ekologiczne dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych (średnio 5 konkursów rocznie) o tematyce: ochrona wód, ochrona powietrza, piękno mazurskiego krajobrazu, segregacja odpadów, opakowania ekologiczne, ochrona przyrody.

Konkursy i akcje
 Centrum współorganizuje ogólnopolską Olimpiadę Wiedzy Ekologicznej dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, koordynowaną przez Zarząd

Główny LOP w Warszawie. Poza tym organizuje Mazurską Olimpiadę Ekologiczną Szkół Podstawowych Regionu W-M, Regionalny Konkurs Wiedzy Ekologicznej dla Gimnazjalistów, Dzień Ziemi i Dzień Ochrony Środowiska, Wiosenną Akcję Sprzątania Warmii i Mazur, jesienną Akcję Sprzątania Świata. Pozostała działalność obejmuje akcje na rzecz segregacji śmieci i recyklingu, warsztaty i konferencje dla nauczycieli w ramach ich doskonalenia zawodowego. Centrum zajmuje się też spotkaniami i seminariami tematycznymi dla różnych grup społecznych i przedstawicielami samorządów lokalnych, m. in. na temat programów unijnych oraz przepisów prawnych dotyczących ochrony środowiska, ochrony wód jeziornych i lasów, wpływu człowieka na środowisko wodne, bezpieczeństwa na wodzie, walorów przyrodniczo-krajobrazowych regionu. Organizuje też kampanie edukacyjne na rzecz kreowania przyjaznego przyrodzie modelu wypoczynku n. p. „Zabierz swoje śmieci do domu” i „Pamiętajmy o jeziorach...”, a także zajęcia w „zielonej szkole” w Ośrodku ZHP „Perkoz” koło Olsztynka. Uczniowie wraz z opiekunami biorą udział w lekcjach edukacyjnych mających na celu poznanie, poszanowanie i ochronę otaczającej przyrody. Wykłady i ćwiczenia są prowadzone przez profesjonalistów, tematykę wybierają wcześniej nauczyciele.

Centrum wspiera budowę ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych, ma na koncie utworzenie Izby Edukacji Przyrodniczo-Leśnej „Quercus” w Lesie Miejskim w Giżycku, przy ścisłej współpracy z Nadleśnictwem Giżycko i Programem Małych Grantów GEF UNDP w Warszawie. Centrum drukuje materiały dydaktyczne, w tym ulotki i broszury o treściach ekologicznych, prowadzi prenumeratę czasopism ekologicznych dla szkół. Rada Programowa do-

Laureaci XX Olimpiady Wiedzy Ekologicznej

finansowuje programy i projekty ekologiczne realizowane przez placówki oświatowe i organizacje pozarządowe z obszaru działania MCEE. Co roku przyznawane jest dofinansowanie dla ponad 150 przedszkoli, szkół i organizacji pozarządowych.

Nagrody i plany

Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich za swoją działalność (w tym również za edukację ekologiczną) otrzymała wiele podziękowań, nagród i wyróżnień, m. in. tytuł i statuetkę Ekolidera Mazur (2005) oraz Wyróżnienie Specjalne Ministra Środowiska w 10-tej edycji konkursu Lider Polskiej Ekologii (2007). Mazurskie Centrum od 2002 roku ma też swoją Nagrodę „Zielonego Kaganka”, którą honoruje wybitne postaci świata pedagogicznego. Jest to nagroda za wybitne osiągnięcia w dziedzinie edukacji ekologicznej oraz za systematyczną pracę z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi na rzecz zrównoważonego rozwoju Warmii i Mazur. Dotychczas „Zielonym Kagankiem” nagrodzono 32 osoby i 1 instytucję.

W 2009 roku Mazurskie Centrum Edukacji Ekologicznej w Giżycku będzie kontynuowało działania edukacyjne w zakresie i formie lat ubiegłych oraz będzie poszukiwało i proponowało szereg nowych form nauczania środowiskowego. Planowane są też nowe publikacje ekologiczne, seminaria i konferencje, a także zajęcia dydaktyczne dla dzieci w ramach „zielonej szkoły”. Wzorem lat ubiegłych MCEE włączy się do organizacji Olimpiady Wiedzy Ekologicznej dla szkół

ponadgimnazjalnych, Wiosennej Akcji Sprzątania Warmii i Mazur oraz jesiennej akcji Sprzątania Świata, a także zorganizuje VI Mazurską Olimpiadę Ekologiczną Szkół Podstawowych Regionu WM i II Regionalny Konkurs Wiedzy Ekologicznej dla Gimnazjalistów. Planowane są też nowe konkursy i kampanie ekologiczne m. in. n temat ochrony przyrody Warmii i Mazur i kontynuacja kampanii Pamiętajmy o jeziorach.

Ewa Stajuda
 Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich

Adres i strona internetowa

Informacje na temat bieżącej działalności edukacyjnej Centrum zamieszczone są na stronie: www.jeziora.com.pl. Znajdują się tu zapowiedzi realizowanych programów, sprawozdania, zdjęcia, można też pobrać wzór wniosku wg którego szkoły/instytucje pozarządowe mogą składać prośby o dofinansowanie swoich zadań edukacyjnych.

Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich
 Mazurskie Centrum Edukacji Ekologicznej
 11-500 Giżycko, ul. Nowowiejska 4a
 tel. (87) 428 04 90, 428 04 13, fax (87) 428 04 91
 fowj@ol.home.pl, www.jeziora.com.pl

Monitoring wody

Siedziba Quercus

Teatr przedszkolaka